

Policjanci w służbie historii

https://policjancihistorii.ipn.gov.pl/pol/form/r3870540313,Filip-Blaszkiewicz.html
2023-10-02, 06:58

Jacek Kurowski

[Powrót](#)

Pełna nazwa
szkoły

Zespół Szkół nr 24 im. Mariana
Rejewskiego; XII Liceum Ogólnokształcące

Dane zespołu

Nauczyciel -
Opiekun - imię i
nazwisko

Jacek Kurowski

Pierwszy uczeń

Uczeń 1 - imię i
nazwisko

Filip Błaszkwicz

Drugi uczeń

Uczeń 2 - imię i
nazwisko

Tomasz Wilkosz

Trzeci uczeń

Uczeń 3 - imię i
nazwisko

Jakub Najdowski

Sylwetka policjanta

Imię i nazwisko
policjanta

Marian Tadeusz Cabajewski

Lata życia

1906-1940

Opis postaci

Cabajewski Marian Tadeusz

St.post. PP Marian Tadeusz Cabajewski (z domu Domosławska) urodzony 27/07/1906 roku w Warszawie. Kształcił się w zawodzie szewca w szkole rzemieślniczej. Jego numer ewidencyjny to: 288. Do służby w PP przyjęty został 19/09/1934 roku jako kandydat kontraktowy na szeregowego. Dnia 05/10/2007 roku został on awansowany pośmiertnie za postanowieniem Prezydenta RP na stopień Aspiranta. Dnia 20/02/1935 roku ukończył szkołę Policji Państwowej w Mostach Wielkich (dzisiejsza Ukraina), a niedługo po tym czternastego marca 1935 roku rozkazem numer 530 został skierowany do Obornik Wielkopolskich w województwie poznańskim. W czasie służby w Obornikach był on opiekunem psa policyjnego o imieniu "westa". Za wytrwałość w szkoleniu "psa towarzysza" - tak widnieje na dokumencie wystawionym przez Komendanta Powiatowego Policji Państwowej W. Targowskiego w stopniu Komisarza dnia 03/08/1938 otrzymał on wyróżnienie w postaci skromnej pamiątki.

Dnia 24/03/1939 roku na własną prośbę został przeniesiony z Obornik Wielkopolskich do posterunku Policji Państwowej w Mieścisku (powiat wągrowiecki). W Mieścisku służył do września 1939 roku. Cabajewski Marian był więziony w pałacu w Ostaszku.

W 1927 roku odbył służbę zasadniczą w wojsku. Służył on w I pułku artylerii ciężkiej w Modlinie. Zachowało się wiele zdjęć z czasów służby w wojsku.

Złożył on podania o pracę do Kolei Państwowych, Poczty Polskiej oraz Policji Państwowej, a z nich o dziwo najszybciej odpisała Policja Państwowa. Po tym trafił do szkoły PP w Mostach Wielkich. Po zakończeniu szkoły został przeniesiony do Policji Państwowej w woj. poznańskim, gdzie później trafił do Oborników Wlkp - zgodnie z dokumentem wystawionym przez ówczesnego Komendanta Głównego Policji Państwowej.

Jak się dowiadujemy ze świadectwa szkolnego PP. w Mostach Wielkich, Cabajewski Marian przeszedł wykształcenie zawodowe w czasie od 19 grudnia 1934 roku do dnia 20 lutego 1935 roku. Szkole ukończył z "postępem dobrym" - zgodnie z dokumentem wystawionym przez Komendanta podinspektora Szkoły Juliana Gottasa.

23 marca 1935 roku zgodnie z wystawionym dokumentem przez Komendanta Powiatowego PP Komisarza A. Popławskiego dostał on zezwolenia na kupno broni od emerytowanego posterunkowego Policji Państwowej Michała Andrzejewskiego rewolweru "DREYSE", kal 7.65 o numerze fabrycznym 3391 do użytku służbowego.

Został awansowany przez Komendanta Wojewódzkiego Policji Państwowej z upoważnieniem Komendanta Głównego PP. dnia 1 stycznia 1938 roku na stopień starszego posterunkowego.

Przedzierał się przez Bitwę nad Bzurą w celu dotarcia do rodziców, którzy mieszkali w Warszawie niedaleko "getta warszawskiego". Udało mu się to, a u rodziny nie pozostał na długo, ponieważ chciał udać się do punktu zbornego Policji w Warszawie. Zebrać mieli się tam wszyscy

policjanci Policji Państwowej po otrzymaniu informacji o wtargnięciu wojsk wroga na teren kraju. Prawdopodobnie chodziło o obmyślenie planu działania przez dowódców Policji. Po wyjściu z domu w kierunku punktu zbornego słuch po nim zaginął.

Pokazuje to, że bohater Marian Tadeusz Cabajewski - ponieważ tak możemy go nazwać, do końca starał się zrobić coś dla kraju. Służył w policji by chronić obywateli i nawet podczas informacji o wojskach nieprzyjaciela, które zbliżały się do Warszawy, nie poddał się. Mógł ukryć się i przeżyć, lecz nie to było dla niego najważniejsze. Przebył daleką drogę, by razem z innymi funkcjonariuszami zebrać się i przemyśleć plan działania, lecz niestety im się to nie udało. Prawdopodobnie ktoś zdradził miejsce spotkania, a tam wszyscy zostali pojmani.

Rodzina próbowała wielokrotnie się dowiedzieć co tak naprawdę stało się z Marianem Cabajewskim. Wysyłali wiele pism z prośbą o podanie jakichkolwiek informacji dotyczących członka ich rodziny, lecz bez skutku. Wszystkie odpowiedzi prowadziły do informacji, że starają się czegoś dowiedzieć, a rodzina wiele lat później poznała losy naszego bohatera.

Wybrany przez nas policjant jest symbolem człowieka, który służył dla kraju do końca swoich dni. Jest on przykładem doskonałego funkcjonariusza, który mimo sytuacji zagrożenia życia chciał walczyć dla kraju. Wiedział, że może zginąć i się nie poddał.

Film o postaci

https://www.youtube.com/watch?v=bL2g_eZR-X8&feature=youtu.be

Wykorzystane źródła

- materiały własne
- wspomnienia syna Aleksandra
- zdjęcia rodzinne
- dokumenty w archiwum rodzinnym (świadectwo ukończenia szkoły w Mostach Wielkich, zezwolenie na kupno broni, rozkaz przeniesienia do Policji Państwowej w woj, poznańskim, rozkaz przeniesienia do

posterunku Policji Państwowej w Mieścisku)
- zdjęcia ze strony pamietajskadjestes.pl

Miejsce pamięci

Nazwa miejsca

6 Obelisków upamiętniających policjantów
województwa wielkopolskiego

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa miejsca

6 Obelisków upamiętniających policjantów województwa wielkopolskiego

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa miejsca

6 Obelisków upamiętniających policjantów

Lokalizacja

Zdjęcia

Dokładny opis miejsc

Miejsce pamięci to sześć ceglanych obelisków na których wiszą żelazne tablice z widniejącymi nazwiskami 395 policjantów zamordowanych przez NKWD i hitlerowców w 1940 roku. Tablice pierwszy raz zostały odsłonięte 14.05.2010 r. podczas uroczystości upamiętniającej 78 rocznicę zamordowania policjantów policji państwowej II RP województwa poznańskiego. Obeliski znajdują się w Poznaniu przy ul. Swoboda 43a przy kościele pw. św. Jerzego. Wśród widniejących nazwisk znajduje się także bohater, któremu poświęcona jest nasza praca.

Żywa lekcja historii

Opis przeprowadzonej żywej lekcji historii

Nasza grupa przeprowadziła lekcje historii w Zespole Szkół nr.23 w Bydgoszczy przy Nakielskiej 273. Szkoła ta przyjęła nas z ogromnym optymizmem i dała możliwość przeprowadzenia aż dwóch godzin zajęć, podczas których prezentowaliśmy informacje na temat naszego policjanta. Lekcje podzieliliśmy na dwie części, pierwsza z nich odbyła się w budynku szkoły, a druga zaś, w ramach gry terenowej, na świeżym powietrzu. Podczas pierwszej godziny towarzyszyła nam klasa czwarta szkoły podstawowej, która liczyła 25 osób. Na początku przedstawiliśmy idee konkursu, która bardzo zainteresowała uczniów. W ramach wprowadzenia do tematu naszych zajęć odtworzyliśmy film stworzony przez Instytut Pamięci Narodowej pod tytułem "Niezwyrodnienie". Film wzbudził duże zainteresowanie oraz emocje, a uczniowie z dużym zaangażowaniem oglądali go od początku do końca. Po zakończeniu filmu, streściliśmy to o czym opowiadał, a

następnie przeszliśmy do przedstawienia historii wybranego przez nas policjanta - bohatera. Cała lekcja przebiegła bardzo spokojnie, każdy uczeń z ogromnym zainteresowaniem słuchał historii naszego policjanta. Uczniowie odpowiadali na większość zadawanych przez nas pytań oraz sami zadawali nam różne pytania. Gdy uczniowie zobaczyli zdjęcia z okresu służby policjanta zadawali ich jeszcze więcej, czy to o guzik z munduru, który podarował nam syn policjanta, czy też o służbę z psem. Pod koniec lekcji przeszliśmy do sprawy Katyńskiej, na temat której zadaliśmy kilka pytań, a uczniowie mimo iż nie mieli jeszcze tego tematu, byli w stanie nam na nie odpowiedzieć. Pokazuje to, że młodzież zaczyna się coraz bardziej interesować wydarzeniami z okresu II Wojny Światowej. Zainteresowanie tematem u uczniów nie zmalało nawet do momentu, gdy rozbrzmiał dzwonek na przerwę. Na koniec lekcji uczniowie zadawali nam pytania dotyczące nauki w naszym liceum. Uczniowie zadawali pytania na temat munduru oraz różnic między zwykłym liceum, a mundurowym. Najbardziej zaintrygowały ich zajęcia z samoobrony oraz strzelnicy. Odpowiedzieliśmy na jeszcze kilka pytań dotyczących naszej szkoły, a na przerwie przygotowaliśmy się do przeprowadzenia gry terenowej z drugą klasą. Drugą lekcję przeprowadziliśmy dla klasy piątej, która liczyła 19 osób. W ramach żywej lekcji przygotowaliśmy grę terenową, która miała planowo zająć jedną godzinę lekcyjną, lecz potrwała nieco dłużej. Po przedstawieniu zasad gry terenowej i wprowadzeniu do tematu lekcji przeszliśmy do rozpoczęcia zabawy.

Pierwszym zadaniem było znalezienie listu, który jak i wiele innych poszlak został ukryty w terenie. Na uczniów czekał list, którego treść brzmiała:

Informacja dla cichociemnych
Mam nadzieję, że podróż przebiegła bez większych problemów, a co najważniejsze, że pozostaliście niezauważeni. Macie 24 godziny na wykonanie zadania, o którym nic do tej pory nie wiedzieliście z racji tego, że cała misja jest tajna.
Waszym zadaniem jest odszukanie i eskorta policjanta, który podczas działań ruchu oporu został pojmany. Dostaliśmy informacje, że jest przetrzymywany w jednym z pomieszczeń przy ulicy

Nakielskiej. Macie odnaleźć go i bezpiecznie przetransportować do miejsca ewakuacji, które uprzednio odpowiednio oznaczycie.

Waszym pierwszym krokiem będzie odszukanie ubrań, które przekażecie osobie eskortowanej. Nikt nie może go poznać. Od momentu waszego przylotu macie mało czasu. Dowiedzieliśmy się o planowanym transporcie jeńców do jednego z obozów. Transport nastąpi kilka godzin od momentu waszego desantu.

Nie zawiedźcie nas... powodzenia!

Gdy uczniowie zapoznali się z zadaniem przyszła pora na pierwsze zadanie, którym było poprawne wykonanie musztry. Po krótkim instruktażu uczniowie mieli za zadanie wykonać podstawowe zwroty, a nagrodą była część ubrania dla eskortowanego policjanta. Dużym zaskoczeniem było dla nas bardzo szybkie wykonanie zadania, a co za tym idzie przejście do kolejnego etapu gry. Przyszła pora na grę sprawnościową, która polegała na przejściu lodowatej rzeki po kamieniach. Uczniowie mieli za zadanie przejąc z jednego brzegu na drugi bez zmoczenia się. Dzięki współpracy i zaangażowaniu po chwili cała grupa bez problemu przeszła na drugi brzeg. W nagrodę nasi "cichociemni" zdobyli 2 z 3 części garderoby. By zdobyć ostatnią część garderoby uczniowie musieli odpowiedzieć na 7 z 10 pytań, które dotyczyły II Wojny Światowej, najważniejszych dat, czy też miejsc. Bez większych problemów przeszliśmy do finałowego zadania.

Ostatnie zadanie polegało na przeszukaniu terenu i znalezieniu kartek z informacjami o osobie, którą musieli uwolnić. Na kartkach widniała data urodzenia, imię i nazwisko oraz stopień. Nie dość, że trzeba było odnaleźć te informacje to jeszcze posegregować karteczki w odpowiedniej kolejności. Po krótkiej chwili uczniowie uporali się z tym zadaniem. Nagrodą za wykonanie zadania był klucz z numerem pomieszczenia, w którym znajdował się policjant. Uczniowie musieli znaleźć to pomieszczenie, przekazać ubrania i przyprowadzić osobę eskortowaną do miejsca ewakuacji, które musieli wyznaczyć. Uczniowie byli bardzo zaangażowani w całą grę, a co najważniejsze wynieśli z niej informacje do tematu, który czeka ich w niedalekiej

przyszłości. Po pozytywnym zakończeniu gry wraz z całą grupą udaliśmy się do sali, gdzie podziękowaliśmy za udział oraz wręczyliśmy słodki poczęstunek.

Kolejnym etapem, który pomoże nam w szerzeniu wiedzy na temat sprawy policji w czasie II Wojny Światowej będzie festyn, który organizowany jest na Osowej Górze w Bydgoszczy na terenie naszej szkoły. Festyn odbędzie się 8 czerwca. Chcieliśmy zrobić coś więcej by uczcić pamięć wybranego przez nas policjanta i zgłosiliśmy się do nauczyciela historii w naszej szkole, który jest też związany z organizacją owego wydarzenia. Opowiedzieliśmy co chcemy przedstawić na festynie, a informacja ta bardzo ucieszyła naszego opiekuna. Wraz z naszą grupą przygotowujemy namiot oraz plakaty i ulotki przedstawiające Mariana Cabajewskiego. Na naszym stanowisku będziemy przedstawiać obraz wybranego przez nas policjanta, jak i też sprawę policji w okresie II Wojny Światowej. Ubierzemy się na wzór policjantów służących w Policji Państwowej w okresie przedwojennym, przedstawimy historię życia i służby naszego policjanta oraz zaprezentujemy prezentację multimedialną przedstawiającą wszystkie zdjęcia, które udało nam się zgromadzić. Przedstawiają one okres nauki Mariana Cabajewskiego w szkole policyjnej w Mostach Wielkich oraz spotkania z rodziną, czy też ze znajomymi.

Chcemy szerzyć wiedzę nie tylko podczas lekcji, a również na forum osiedla, na którym znajduje się nasza szkoła. Mamy nadzieję, że mieszkańcy będą bardzo zainteresowani naszym pomysłem oraz tym co dla nich przygotowujemy. Przygotujemy rekwizyty broni oraz replik granatów, które pozwolą lepiej przekazać wiedzę. Przygotujemy również informacje o konkursie, w którym bierzemy aktualnie udział. Promowanie ważnych wydarzeń, czy też bohaterów jest dla nas bardzo ważne. Chcemy przekazać idee konkursu jak największej liczbie osób, ponieważ ma za zadanie upamiętnić i pozostawić pamięć o policjantach, którzy nigdy nie zostaną zapomnieni.

Pliki
